Το μάθημα με ερωτήσεις και απαντήσεις

1 Πότε πραγματοποιήθηκε η πρώτη φάση της μετανάστευσης των υπόδουλων Ελλήνων στο εξωτερικό στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας και ποια ήταν τα βασικά χαρακτηριστικά της;

Η πρώτη φάση μετανάστευσης των υπόδουλων Ελλήνων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στο εξωτερικό τοποθετείται από τον 15ο έως τον 16ο αιώνα. Τα βασικά χαρακτηριστικά της ήταν τα εξής:

- Ήταν συνήθως υποχρεωτική, εξαιτίας των πολεμικών συγκρούσεων και της κατάκτησης πολλών περιοχών από τους Οθωμανούς Τούρκους.
- Μετανάστευσαν άνθρωποι των γραμμάτων και του πνεύματος, μέλη αριστοκρατικών οικογενειών και στρατιώτες, μόνοι ή με τους συγγενείς τους.
- Οι μετανάστες προέρχονταν κυρίως από νησιά, όπως η Κύπρος ή η Κρήτη και από παραθαλάσσια μέρη όπως η Μονεμβασία, η Μάνη, το Ναύπλιο και η Ήπειρος.
- Μετανάστευσαν κυρίως σε παραθαλάσσιες πόλεις της Ιταλίας και άλλες περιοχές της Ευρώπης, όπου ίδρυσαν παροικίες.
- Τα κυριότερα επαγγέλματα που άσκησαν οι μετανάστες ήταν: του ναύτη, του στρατιώτη, του εμπόρου, του τεχνίτη, του αντιγραφέα χειρογράφων και του δασκάλου σε ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

2 Πότε πραγματοποιήθηκε η δεύτερη φάση της μετανάστευσης των υπόδουλων Ελλήνων στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας και ποια ήταν τα βασικά χαρακτηριστικά της;

Η δεύτερη φάση της μετανάστευσης των υπόδουλων Ελλήνων στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας τοποθετείται τον 17ο και 18ο αιώνα. Τα βασικά χαρακτηριστικά της ήταν τα εξής:

- Ήταν εθελοντική και ειρηνική.
- Οφειλόταν σε οικονομικά κυρίως αίτια.
- Οι μετανάστες εγκαταστάθηκαν σε πόλεις που βρίσκονταν κατά μήκος των εμπορικών δρόμων των Βαλκανίων. Τους δρόμους αυτούς χρησιμοποιούσαν τα καραβάνια, για να μεταφέρουν τα εμπορεύματα από την Οθωμανική Αυτοκρατορία προς την Κεντρική Ευρώπη και τη Ρωσία.

Το μάθημα με ερωτήσεις και απαντήσεις

2

- Έλληνες του Πόντου μετανάστευσαν σε πόλεις του Καυκάσου και της Κριμαίας και ίδρυσαν παροικίες, όπως ήταν η Οδησσός.
- Έλληνες της Μακεδονίας μετανάστευσαν κυρίως στη Βιέννη, την Τεργέστη, τη Σερβία και την Ουγγαρία. Στις περιοχές αυτές ανέπτυξαν έντονη εμπορική δραστηριότητα, κυρίως με είδη όπως τα βαμβακερά, τα δέρματα, τα χαλιά κ.ά.
- Αρκετοί Έλληνες εγκαταστάθηκαν στη Βλαχία και τη Μολδαβία, τις λεγόμενες Παραδουνάβιες Ηγεμονίες. Στις περιοχές αυτές κυβερνούσαν Φαναριώτες.

3 Σε ποιες ενέργειες προχωρούσαν οι Έλληνες μετανάστες, όταν έφταναν στους νέους τόπους εγκατάστασής τους;

Οι Έλληνες μετανάστες στον νέο τόπο εγκατάστασής τους:

- Έχτιζαν εκκλησίες, για να ασκούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα.
- Προχωρούσαν στη σύνταξη γραπτού κανονισμού, δηλαδή ενός καταστατικού, στο οποίο περιγράφονταν ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας της κοινότητας, οι σκοποί της, καθώς και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μελών της.
- Αργότερα έχτισαν μοναστήρια και ίδρυσαν κοινοτικά σχολεία, όπως το Φλαγγίνειο Φροντιστήριο στη Βενετία.
- Προχώρησαν στην έκδοση ελληνικών βιβλίων, περιοδικών και εφημερίδων.

4 Ποια ήταν η προσφορά των Ελλήνων της Διασποράς στην τουρκοκρατούμενη Ελλάδα;

Οι Έλληνες της Διασποράς μέσα από τις δραστηριότητές τους πλούτισαν και βοήθησαν την υπόδουλη Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα:

- Ενίσχυαν οικονομικά ελληνικά σχολεία στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.
- Έχτιζαν πολυτελείς κατοικίες, τα λεγόμενα αρχοντικά, στους τόπους καταγωγής τους (π.χ. στη Σιάτιστα, την Καστοριά, την Κοζάνη, τα Ζαγοροχώρια και τα χωριά του Πηλίου).
- Κατά τον 18ο αιώνα ο ρόλος τους ήταν καθοριστικός στην πνευματική αναγέννηση των υπόδουλων Ελλήνων.

